

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет ветеринарної медицини та
біотехнологій імені С.З.Гжицького

Факультет ветеринарної гігієни, екології та права
Кафедра фізичного виховання, спорту і здоров'я

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету ветеринарної
гігієни, екології та права

Геннадій Р. Генченко
(прізвище та ініціали, підпис)
« 25 » 06 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ ТА ІСТОРІЯ СПОРТУ

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) (назва освітнього рівня)
галузь знань	01 «Освіта педагогіка» (назва галузі знань)
спеціальність	017 – «Фізична культура і спорт» (назва спеціальності)
освітня програма	Фізична культура і спорт (назва)
вид дисципліни	обов'язкова (обов'язкова / за вибором)

Робоча програма навчальної дисципліни

«Вступ до спеціальності та історія спорту»

для здобувачів вищої освіти

(назва)

першого рівня (бакалавр)

спеціальності

017 – «Фізична культура і спорт»

(освітній рівень)

(код та найменування спеціальності)

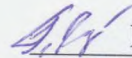
за освітньою програмою

Фізична культура і спорт

Укладач:

доцент кафедри фізичного виховання спорту і здоров'я, к.п.н.

(посада, науковий ступінь та вчене звання)

 Г.І. Шутка

(ініціали та прізвище)

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри

фізичного виховання спорту і здоров'я

(назва кафедри)

протокол № 12 від «21» серпня 2021 року

завідувач кафедри

фізичного виховання спорту і здоров'я

(назва кафедри)

(підпис)

Семенів Б.С.

(прізвище та ініціали)

Погоджено навчально-методичною комісією

спеціальності

017 – «Фізична культура і спорт»

(назва спеціальності)

протокол № 6 від «23» вересня 2021 року

Голова НМКС

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Схвалено рішенням навчально-методичної ради

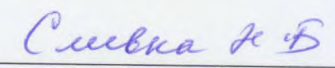
факультету ветеринарної гігієни, екології та права

(назва факультету)

протокол № 8 від «24» 06 2021 року

Голова НМРФ

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Ухвалено вченою радою факультету

протокол № 3 від «25» 06 2021 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Всього годин	
	Денна форма здобуття освіти	Заочна форма здобуття освіти
Кількість кредитів/годин	3/90	3/90
Усього годин аудиторної роботи	32	12
в т.ч.:		
• лекційні заняття, год.	16	4
• практичні заняття, год.	16	8
• лабораторні заняття, год.		
• семінарські заняття, год.		
Усього годин самостійної роботи	58	78
Форма контролю	залік	

Частка аудиторного навчального часу студента у відсотковому вимірі:

- для денної форми здобуття освіти – 35,6%;
- для заочної форми здобуття освіти – 13,3%.

2. Предмет, мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Предмет, мета вивчення навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є особливості системи вищої освіти України та особливості професійної діяльності фахівця галузі фізичної культури і спорту.

Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти системи знань та уявлень про сферу майбутньої професійної діяльності та професії фахівців галузі фізичної культури.

Вивчення навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності та історія спорту» ґрунтується на таких засвоєних навчальних дисциплінах: «основи теорії та методики фізичного виховання», «теоретико-методичні основи організації фізичного виховання різних груп населення».

Здобуті знання з «Вступу до спеціальності та історія спорту» є основою для вивчення наступних навчальних дисциплін: «теорія та методика спортивного тренування у навчальних закладах», «теорія та методика в обраному виді спорту».

2.2. Завдання навчальної дисципліни (ЗК, СК(ФК))

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування у здобувачів вищої освіти необхідних компетентностей:

– **загальні компетентності:**

здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій (ЗК₃);

– **спеціальні (фахові) компетентності:**

здатність до розуміння ретроспективи формування сфери фізичної культури і спорту (ФК₆);

2.3. Програмні результати навчання (ПРН)

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен бути здатним продемонструвати такі результати навчання:

здійснювати аналіз суспільних процесів у сфері фізичної культури і спорту, демонструвати власне бачення шляхів розв'язання існуючих проблем (ПРН₁);

аналізувати процеси становлення та розвитку різних напрямів спорту, олімпійського руху та олімпійської освіти на міжнародному та національному рівнях (ПРН₁₂);

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Розподіл навчальних занять за розділами дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма здобуття освіти (ДФЗО)						Заочна форма здобуття освіти (ЗФЗО)					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд	с.р		л	п	лаб.	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Фізична культура як суспільне явище та галузь діяльності												
Тема 1. Фізична культура як суспільне явище та галузь діяльності.	12	2	2		-	8	14	2	2		-	10
Тема 2. Міжнародний спортивний рух.	12	2	2		-	8	14	2	2		-	10
Тема 3. Фізкультурно-спортивний рух в Україні.	12	2	2		-	8	12	-	2		-	10
Тема 4. Основи розвитку галузі: ідейні, законодавчо-правові та програмно-нормативні засади функціонування галузі фізичної культури і спорту; матеріально-технічне та формаційне забезпечення галузі.	10	2	2		-	6	12	-	2		-	10
РАЗОМ ЗА РОЗДІЛОМ	46	8	8		-	30	52	4	8		-	40
Розділ 2. Система вищої освіти, кадрове забезпечення та професійна діяльність в галузі фізичної культури і спорту												
Тема 5. Організація та навчання в закладах вищої освіти.	10	2	2		-	6	8	-	-		-	8
Тема 6. Система вищої освіти та кадрове забезпечення галузі.	10	2	2		-	6	10	-	-		-	10
Тема 7. Професійна діяльність фахівця з фізичного виховання. Професійна діяльність тренера-викладача.	12	2	2		-	8	10	-	-		-	10
Тема 8. Професійна діяльність фахівця з фізичної реабілітації.	12	2	2		-	8	10	-	-		-	10
РАЗОМ ЗА РОЗДІЛОМ	44	8	8		-	28	38	-	-		-	38
УСЬОГО ГОДИН	90	16	16			58	90	4	8		-	78

3.2. Лекційні заняття

№ з/п	Назви тем та їх короткий зміст	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
Розділ 1. Фізична культура як суспільне явище та галузь діяльності			
1.	Тема 1. Фізична культура як суспільне явище та галузь діяльності.	2	2

	<p>«Вступ до спеціальності та історія спорту» як навчальна дисципліна. Місце фізичної культури в загальній культурі людства. Основні завдання, форми і засоби фізичної культури. Зародження спортивної термінології. Термінологічні запозичення з іноземних мов у сфері фізичної культури та спорту. Сучасні проблеми української спортивної термінології. Основні термінологічні поняття галузі.</p>		
2.	<p>Тема 2. Міжнародний спортивний рух. Історія зародження і розвитку спорту. Міжнародні спортивні організації. Стародавні та сучасні олімпійські ігри. Проблеми сучасного міжнародного спорту.</p>		
3.	<p>Тема 3. Фізкультурно-спортивний рух в Україні. Передумови зародження і розвитку фізкультурно-спортивного руху в Україні. Фізкультурно-спортивний рух в Україні. Структура, взаємозв'язок і характер діяльності фізкультурно-спортивних організацій України. Особливості, проблеми та перспективи розвитку спортивного руху в сучасній Україні.</p>	2	-
4.	<p>Тема 4. Основи розвитку галузі: ідейні, законодавчо-правові та програмно-нормативні засади функціонування галузі фізичної культури та спорту, матеріально-технічне та інформаційне забезпечення галузі. Законодавча база розвитку фізичної культури і спорту в Україні. (Закон України «Про фізичну культуру і спорт», 1994). Державні програми розвитку фізичної культури і спорту в Україні (Цільова комплексна програма «Фізичне виховання-здоров'я нації» 1996; Національна доктрина розвитку фізичної культури і спорту, 2004р.). Матеріально-технічна база фізичної культури та спорту. Науково-інформаційне забезпечення фізкультурно-спортивного руху.</p>	2	-
Розділ 2. Система вищої освіти, кадрове забезпечення та професійна діяльність в галузі фізичної культури і спорту			
5.	<p>Тема 5. Організація та навчання в закладах вищої освіти. Загальні положення. Нормативно-правова база організації освітнього процесу. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять.</p>	2	-
6.	<p>Тема 6. Система вищої освіти та кадрове забезпечення галузі. Структура і система вищої освіти в Україні. Фізичне виховання як соціальна система Основи системи фізичного виховання. Основні напрямки системи фізичного виховання..</p>	2	-
7.	<p>Тема 7. Професійна діяльність фахівця з фізичного виховання. Професійна діяльність тренера-викладача. Фахові спеціальності, спеціалізації і посади фахівців у галузі фізичної культури і спорту. Професійні характеристики фахівців фізичної культури. Складники професійної майстерності та обов'язки вчителя фізичної культури. Особа тренера в сучасному спорті та його функціональні обов'язки. Складники професійної майстерності та структура діяльності тренера.</p>	2	-
8.	<p>Тема 8. Професійна діяльність фахівця з фізичної реабілітації. Поняття «реабілітація», її визначення, складові частини та об'єкт вивчення.</p>	2	-

	Роль фізичної реабілітації в системі підготовки висококваліфікованих тренерів, педагогів, реабілітологів і спортсменів. Підготовка фахівців з фізичної реабілітації. Посади і посадові обов'язки фахівців фізичної реабілітації. Програмування і здійснення процесу фізичної реабілітації.		
	Усього годин	16	4

3.3. Практичні заняття

№ з/п	Назви тем та їх короткий зміст	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
Розділ 1. Фізична культура як суспільне явище та галузь діяльності			
1.	Тема 1. Фізична культура як суспільне явище та галузь діяльності. «Вступ до спеціальності та історія спорту» як навчальна дисципліна. Місце фізичної культури в загальній культурі людства. Основні завдання, форми і засоби фізичної культури. Зародження спортивної термінології. Термінологічні запозичення з іноземних мов у сфері фізичної культури та спорту. Сучасні проблеми української спортивної термінологіки. Основні термінологічні поняття галузі.	2	2
2.	Тема 2. Міжнародний спортивний рух. Історія зародження і розвитку спорту. Міжнародні спортивні організації. Стародавні та сучасні олімпійські ігри. Проблеми сучасного міжнародного спорту.	2	2
3.	Тема 3. Фізкультурно-спортивний рух в Україні. Передумови зародження і розвитку фізкультурно-спортивного руху в Україні. Фізкультурно-спортивний рух в Україні. Структура, взаємозв'язок і характер діяльності фізкультурно-спортивних організацій України. Особливості, проблеми та перспективи розвитку спортивного руху в сучасній Україні.	2	2
4.	Тема 4. Основи розвитку галузі: ідейні, законодавчо-правові та програмно-нормативні засади функціонування галузі фізичної культури та спорту, матеріально-технічне та інформаційне забезпечення галузі. Законодавча база розвитку фізичної культури і спорту в Україні. (Закон України «Про фізичну культуру і спорт», 1994). Державні програми розвитку фізичної культури і спорту в Україні (Цільова комплексна програма «Фізичне виховання-здоров'я нації» 1996; Національна доктрина розвитку фізичної культури і спорту, 2004р.). Матеріально-технічна база фізичної культури та спорту. Науково-інформаційне забезпечення фізкультурно-спортивного руху.	2	2
Розділ 2. Система вищої освіти, кадрове забезпечення та професійна діяльність в галузі фізичної культури і спорту			
5.	Тема 5. Організація та навчання в закладах вищої освіти. Загальні положення. Нормативно-правова база організації освітнього процесу. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять.	2	-
6.	Тема 6. Система вищої освіти та кадрове забезпечення галузі. Структура і система вищої освіти в Україні. Фізичне виховання як соціальна система Основи системи фізичного виховання. Основні напрямки системи фізичного виховання.	2	-
7.	Тема 7. Професійна діяльність фахівця з фізичного виховання.	2	-

	<p>Професійна діяльність тренера-викладача. Фахові спеціальності, спеціалізації і посади фахівців у галузі фізичної культури і спорту. Професійні характеристики фахівців фізичної культури. Складники професійної майстерності та обов'язки вчителя фізичної культури. Особа тренера в сучасному спорті та його функціональні обов'язки. Складники професійної майстерності та структура діяльності тренера.</p>		
8.	<p>Тема 8. Професійна діяльність фахівця з фізичної реабілітації. Поняття «реабілітація», її визначення, складові частини та об'єкт вивчення. Роль фізичної реабілітації в системі підготовки висококваліфікованих тренерів, педагогів, реабілітологів і спортсменів. Підготовка фахівців з фізичної реабілітації. Посади і посадові обов'язки фахівців фізичної реабілітації. Програмування і здійснення процесу фізичної реабілітації</p>	2	-
	Усього годин	16	8

3.4.Самостійна робота

№ з/п	Назви тем та їх короткий зміст	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
Розділ 1. Фізична культура як суспільне явище та галузь діяльності			
1.	<p>Тема 1. Фізична культура як суспільне явище та галузь діяльності. Знайти і вписати пояснення терміну «фізична культура» з різних словників та енциклопедій. Дати власне визначення поняття «фізична культура». Визначити місце фізичної культури у власному житті. Розкрити основні темінологічні поняття галузі.</p>	2	4
2.	<p>Міжнародний спортивний рух. Розкрити історію зародження і розвитку спорту. Назвати міжнародні спортивні організації. Розкрити стародавні та сучасні олімпійські ігри.</p>	2	2
3.	<p>Тема 3. Фізкультурно-спортивний рух в Україні. Розкрити передумови зародження та розвитку спортивного руху в Україні. Розкрити структуру, взаємозв'язок і характер діяльності фізкультурно-спортивних організацій України. Розкрити особливості, проблеми та перспективи розвитку спортивного руху в сучасній Україні.</p>	2	2
4.	<p>Тема 4. Основи розвитку галузі: ідейні, законодавчо-правові та програмно-нормативні засади функціонування галузі фізичної культури та спорту, матеріально-технічне та інформаційне забезпечення галузі. Розкрити законодавчу базу фізичної культури та спорту в Україні. Назвати Державні програми розвитку фізичної культури і спорту в Україні. Описати структуру, спортивних організацій України. Розкрити матеріально-технічне та науково-інформаційне забезпечення галузі фізичної культури та спорту.</p>	2	4
Розділ 2. Система вищої освіти, кадрове забезпечення та професійна діяльність в галузі фізичної культури і спорту			
5.	<p>Тема 5. Організація та навчання в закладах вищої освіти. Розкрити загальні положення. Назвати нормативно-правову базу організації освітнього процесу. Описати форми організації навчання в закладах вищої освіти. Розкрити науково-методичне забезпечення навчального процесу.</p>	2	2

6.	Тема 6. Система вищої освіти та кадрове забезпечення галузі. Описати структуру вищої освіти в Україні. Розкрити мету вищої освіти. Розкрити систему ступеневої освіти. Назвати та розкрити основні напрямки системи фізичного виховання.	2	2
7.	Тема 7. Професійна діяльність фахівця з фізичного виховання. Професійна діяльність тренера-викладача. Описати досвід діяльності Вашого улюбленого вчителя з фізичного виховання. Скласти характеристику фахівця з фізичного виховання. Скласти перелік усіх можливих посад фахівців галузі фізичного виховання для різних освітньо-кваліфікаційних рівнів та спеціальностей. Описати організацію тренувального процесу. Скласти перелік провідних тренерів України або кращих тренерів у обраному Вами виді спорту. Описати характерні риси діяльності Вашого улюбленого тренера.	4	4
8.	Тема 8. Професійна діяльність фахівця з фізичної реабілітації. Дати характеристику поняття «реабілітація». Скласти характеристику фахівця з фізичної реабілітації. Скласти перелік усіх можливих посад фахівців галузі фізичної реабілітації для різних освітньо-кваліфікаційних рівнів та спеціальностей.	2	4
	Підготовка до навчальних занять та контрольних заходів	40	54
	Усього годин	58	78

4. Індивідуальні завдання

З метою покращення успішності здобувачів вищої освіти та підвищення його балів за поточний контроль, протягом семестру їм може додатково надаватися індивідуальне завдання, (написання реферату і виконання описових завдань) з таких тем:

1. Основні завдання фізичної культури в суспільстві.
2. Основні проблеми розвитку олімпійського руху сучасності.
3. Історичні особливості розвитку фізичної культури в різних регіонах України.
4. Міжнародний спортивний рух.
5. Система кадрового забезпечення галузі.

5. Методи навчання

Під час вивчення предмету використовуються словесні методи: розповідь-пояснення, бесіди, лекції, імітаційні активні методи (аналіз конкретних ситуацій).

Наочні методи: демонстрація окремих завдань.

Практичні методи: усне і письмове опитування, міні-лекції, бліц-опитування.

6. Методи контролю

Форми проведення поточної перевірки: усна співбесіда; письмове фронтальне опитування; письмова перевірка з урахуванням специфіки предмету; консультація з метою контролю перевірки виконання самостійної роботи тощо.

7. Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Критерії оцінювання студентів денної форми здобуття освіти

Контроль результатів навчання студентів є необхідним елементом освітнього процесу. Суть контролю полягає у виявленні та вимірюванні компетентностей студентів, у взаємопов'язаній діяльності викладача і студента.

Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється шляхом проведення поточного та підсумкового контролю.

Оцінювання результатів навчання проводиться в балах, максимальна кількість яких за

кожний підсумковий контроль становить 100. Кожній сумі балів відповідає оцінка за національною шкалою та шкалою ЄКТС (табл. 1).

Таблиця 1 – Шкала оцінювання успішності студентів

За 100–бальною шкалою	За національною шкалою		За шкалою ЄКТС
	Екзамен, диференційований залік	Залік	
90-100	Відмінно		A
82-89	Добре		B
74-81			Зараховано
64-73	D		
60-63	E		
35-59	Незадовільно (незараховано) з можливістю повторного складання		FX
0-34	Незадовільно (незараховано) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни		F

Максимальна кількість балів протягом семестру становить 100:

100 (ПК) = 100, де:

100 (ПК) – 100 максимальних балів з поточного контролю, які може набрати студент за семестр.

Результати поточного контролю оцінюються за чотирибальною системою:

5 – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає, глибоко і всебічно розкриє зміст, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив 90% тестових завдань.

4 – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриє зміст завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.

3 – у цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.

2 – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхнево (без аргументації та обґрунтування) викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.

$$ПК = \frac{100 \cdot САЗ}{5} = 20 \cdot САЗ.$$

За підсумками семестрового контролю в залікову відомість студентів у графі «за національною шкалою» виставляється оцінка «зараховано/незараховано». Присутність студента при виставленні підсумкової оцінки не обов'язкова, якщо ним виконані усі передбачені види робіт.

Контроль оцінювання студентів заочної форми здобуття освіти

Успішність студента оцінюється шляхом проведення поточного та підсумкового контролю (залікового контролю). Максимальна кількість балів за кожний заліковий кредит з навчальної дисципліни, яку може отримати студент протягом семестру, становить 100.

Дані про успішність студента заносяться викладачами у «Журнал обліку відвідування занять та контролю успішності студентів», «Залікову відомість», «Екзаменаційну відомість».

Розподіл балів для дисциплін, які завершуються **заліком**:

30 (ПК) + 70 (ТСР) = 100

30 (ПК) – 30 максимальних балів з поточного контролю (ПК), які може набрати студент під час настановної та лабораторно-екзаменаційної сесії.

70 (ТСР) – бали за виконання тематичної самостійної роботи у міжсесійний період за програмою курсу.

Поточний контроль може проводитись у формі усного опитування, письмового експрес-контролю (наприклад, на лекціях), комп'ютерного тестування, виступів студентів при

обговоренні питань на семінарських заняттях тощо.

8. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Конспект лекцій із дисципліни.

9. Рекомендована література

Базова

1. Бесарабчук Г.В. Вступ до спеціальності. Кам'янець- Подільський: ПП Заріцький, 2007. 120 с.
2. Герцик М.С., Вацеба О.М. Вступ до спеціальностей галузі «Фізичне виховання і спорт»: підручник. Харків: «ОВС», 2005. 240 с
3. Зубалій М.Д., В.В. Сіркізюк В.В..Короткий спортивний словник-довідник.Кам'янець-Подільський: Абетка – НОВА, 2003. 216 с.
4. Круцевич Т.Ю. Теорія і методика фізичного виховання: підручник. В 2-х т. Т.1. Київ: Олімпійська література, 2008. 391 с.
5. Солопчук М.С. Історія фізичної культури та спорту. Кам'янець- Подільський, Абетка-НОВА, 2001. 236 с.
6. Солопчук М.С., Бесарабчук Г.В., Солопчук Д.М., Боднар А.О. Методика фізичного виховання школярів: навч.-метод. посіб. Кам'янець - Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2011. 292 с.
7. Солопчук М.С., Бесарабчук Г.В., Солопчук Д.М., Заїкін А.В. Методики фізичного виховання різних груп населення: навч. посіб. Кам'янець- Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2012. 480 с.
8. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Частина 1 . Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2004. 272 с.
9. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Частина 2. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2004. 248 с.

Допоміжна

1. Про фізичну культуру і спорт: Закон України 24.12.1993 № 3808-ХІІ// Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 14, ст.80.
2. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII// Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37-38, ст.2004.
3. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII// Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст.380.
4. Винничук О.Т. Історико-педагогічні аспекти розвитку фізичної культури. Тернопіль: Астон, 2002. 404 с.
5. Завальнюк О.М., Комарніцький О.Б. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка (1918-2009 рр.): історичний нарис: Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. 388 с.
6. Олійник М.О., Скрипник А.П. Правові основи організації та управління фізичною культурою, спортом і туризмом в Україні / Вид. 3-є, переробл. і доповн. Харків: ХаДІФК, 2000. 292 с.
7. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи . Видавництво: Академія, 2006. 352 с.

10. Інформаційні ресурси

Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника. URL.: <http://www.lsl.lviv.ua>

Львівська обласна універсальна наукова бібліотека URL.: <http://www.lounb.lviv.ua>